

heder paa dette Punkt. Jeg anser det for en Mangel ved Lovforslaget, at det ikke antyder, hvor meget man vil forlange ved Optagelsen. Der findes ganske vist i Motiverne et Fingerpeg i saa Henseende, idet der antydes, at de, der have Realeksamen kunne blive optagne paa Seminarierne, naar de bestaa en Tillægsprøve i de Fag, der fordres i det Regulativ for Optagelse, der endnu ikke foreligger, i de Fag altsaa, som de paagældende ikke have haft til Realeksamen. Det, man vel nærmest tager Sigte paa, tænker jeg, er Pædagogik, altsaa Forberedelse til Lærergerningen o. s. v. Ellers omfatter Realeksamen alle de almindelige Fag, som fordres til den Dannelsesgrad, de paagældende bør have forinden Optagelsen. At man sætter en Grænse for Realisternes Optagelse her, som man har gjort det i alle de Administrationer, hvortil de nu have Adgang, følger af sig selv. Vi kunne let blive enige om, at der slipper en Del igennem, hvis Kundskaber i Virkeligheden ere yderst primitive.

Saa kommer det dernæst an paa, at Seminarierne have fornødent Hold paa Eleverne. Der er ikke foreslaaet nogen væsentlig Forandring paa dette Punkt fra det nuværende, men jeg erkender det for et ret betydeligt Hold, at der ved Adgangsprøven skal skønnes over Elevernes Modenhed, altsaa skal skønnes over, hvorvidt Eleverne ville være i Stand til at følge den regelmæssige Undervisning, hvilket naturligvis har den allerstørste Betydning. Og endelig kommer jeg til det, jeg mener er Hovedpunktet ved en Forbedring af den nuværende Tilstand, at Eksamensresultatet bliver det rette. Hvad det her drejer sig om, er at naa til en saa upartisk, saa objektiv — som der staar i Bemærkningerne til Lovforslaget — Bedømmelse af Eksamensresultatet som vel muligt. Hvilken Vej man vil gaa: enten man vil vælge en Censurkommission, som vi have den nu, eller en Eksamenskommission, som vi havde tidligere, have de begge selvfølgelig deres Mangler. Personlig holder jeg i Kraft af Erfaringerne fra min ikke korte Lærergerning i sin Tid paa Censurkommissionen. Jeg mente, det var rigtigt, den Gang vi vedtog Loven, som nu gælder, og jeg mener fremdeles, at det er rigtigt, at Lærerne beholde Eksaminationen. Jeg kan godt erkende, som der er blevet udtalt baade af den første og af den sidste ærede Taler, at en dygtig Lærer paa dette Omraade — og det skulde man jo forudsætte, at samtlige Seminarielærere

ere — formaar at yde et betydeligt Bidrag til, hvorledes Elevens Karakter bliver. Men naar det gælder for alle Eleverne, vil det virke ensartet paa Censuren, der indretter sig derefter, og saa faar det ikke saa stor Virkning, som man tror. Men for Eleverne og for Realiteten bliver det en Fordel, som jeg holder paa og ikke kan se bort fra. En Elev kan nemlig have en god Uddannelse at gaa til Eksamen med, han kan have gode Evner, i det hele være en Personlighed, som egner sig til at blive gjort færdig til Lærer, men derfor behøver han ikke at egne sig til at bestaa Eksamensprøver overfor vildfremmede Mennesker. Hvis man endda var sikker paa, at man til enhver Tid fik Mænd i Eksamenskommissionen, der rent pædagogisk set forstod Stillingen og tog alle fornødne Hensyn, kunde det maaske gaa, men man har ikke Sikkerhed for, at man i Eksamenskommissionen ikke faar Mænd — og maaske endda i nogle af de vigtigste Fag —, der, om end de i Dannelse og teoretisk Kundskab staa meget højt, ikke forstaa at eksaminere en Elev, ja, som snarere evne at gøre ham forfjamsket. Og er dette først sket, kan Eleven, selv om han er meget fin, let gaa i Stykker. Det er med Henblik herpaa, at jeg mener det rigtigst, at Lærerne til enhver Tid føre Eleverne op til Eksamen. Paa den anden Side erkender jeg, at for at dette ikke skal faa for stor Indflydelse, kan det ogsaa være rigtigt, at der bliver et Samarbejde, saaledes som der i § 7 fastsættes Regler for, nemlig at der Dagen før Eksamen af Censurkommissionen træffes Aftale med Lærerne om, hvad der skal eksamineres i, ligesom de skriftlige Prøver stilles ens for hele Landet forud.

Alt dette regner jeg for Forbedringer, og jeg skønner ikke bedre, end at hvis man kunde faa Sagen ordnet i den Aand, der nu tilsigtes, vilde det øve en væsentlig Indflydelse paa Resultatet. Det vilde i hvert Fald være det Palliativ, der hjalp os over Mellemtiden, indtil vi naaede en virkelig fyldestgørende Ordning af det store Spørgsmaal. Det, som har skabt den Nødstilstand, der nu tales saa højt om, er Mellemskolens Indførelse, de Fordringer, som stilles dertil, og da navnlig med Hensyn til Sprogundervisningen. Thi paa dette Punkt er den almindelige Lærerstand stærkt udsat for — i alt Fald i en lang Overgangsperiode — at blive skubbet til Side for Kræfter, der mulig ikke ere saa tjenlige som netop de dertil særlig uddannede, men som have det Plus at have det